

WOJNA I POLITYKA SPOŁECZNA
WYZWANIA W KONTEKŚCIE KRYZYSU
WOJENNEGO
I HUMANITARNEGO W UKRAINIE

Prof. dr hab. Julian Auleytner

Warszawa 10 marca 2022

Uchodźcy jako kwestia społeczna i perspektywy jej rozwiązania

- Definicja J. Daneckiego:
- Najwyższy stopień dotkliwości generujący sytuacje krytyczne w życiu jednostek i zbiorowości, prowadzący do trwałych zakłóceń w funkcjonowaniu społeczeństwa,
- Ponadnarodowy charakter – dotyczy już całej UE
- Statystycznie istotny – 5 mln?
- Cechy kryzysu: Marginalizacja czasowa i trwała
- **W imię jakich wartości rozwiązujemy problem uchodźców i w jaki sposób go rozwiązujemy?**
- Uchodźcy wojenni to zawsze wielki problem. (1939 – 900 tys. Polaków wysiedlono z Pomorza; po II wojnie ok. 18 mln Niemców doświadczyło wygnania z miejsc zamieszkania).

Uchodźcy – kapitał ludzki i społeczny

- Z jednej strony uchodźcy indukują niespodziewane koszty
- Z drugiej strony – to **inwestycja w człowieka** – w jego edukację i zdrowie i środowisko zamieszkania, to **inwestycja w przyszłego podatnika**
- Dziś – dominuje jeszcze **doraźność działań**
- Pytanie o przyszłość dzisiejszych uchodźców?
- Zmiana demograficzna na Ukrainie i w Polsce (szansa?) Napływ 1 – 2 mln kobiet i dzieci.

Zakres wsparcia uchodźców

Rzeczowy

- Pomoc społeczna
- Zdrowie
- Edukacja
- Praca
- Mieszkanie
- Dialog

Osobowy

- Dzieci
- Kobiety
- Seniorzy

Potrzeba transparentnego systemu ochrony uchodźców

- Dzisiejszy polski system nieprzygotowany na miliony uchodźców
- Obok woli politycznej potrzebne są:
  1. Konieczne nowe regulacje prawne,
  2. Konieczne nowe finansowanie (wstydlivy problem?)
  3. Konieczna nowa organizacja (Misje Dworcowe, Pełnomocnik Rządu)
  4. Konieczna **współpraca** na poziomie UE oraz ONZ (WHO, UNHCR, UNICEF)

Systemu ochrony nie zastąpi pospolite ruszenie jako zryw serca i solidarności. To starczy tylko na początek.

Specustawa (podpisana przez Prezydenta 12.3.22)

- Oznacza to przejściowe kredytowanie Ukraińców z prywatnych i samorządowych źródeł (stan 24.02 – 14.03),
- Załatwia finansowanie potrzeb socjalnych na poziomie minimum socjalnego (1200 zł) w rodzinie przyjmującej osobę przez 2 miesiące oraz jednorazowo 300 zł,
- Pozycjonuje uchodźców w systemie zdrowia i edukacji (ale z naszych podatków),
- **Włącza samorzady**, (miejsce rozwiązywania problemów uchodźców)
- Otwiera szerzej rynek pracy,
- Przygotowuje Fundusz Pomocy,
- Uruchamia środki ze starego Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa

Uchodźcy a UE

- Problem uchodźców wojennych i ekonomicznych,
- Pytanie o „kontyngenty”?
- A może swobodny wybór miejsca lokowania.
- Solidarna odpowiedzialność za los dotkniętych skutkami wojny
- Jak finansować? Informacje o wsparciu finansowym bez wskazania podmiotu wykonawczego.
- Kto dostaje i jak dzieli deklarowane środki?